

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2020. OKTÓBER

TETT ÉS VÉDELEM
LIGA

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3
A Tett és Védelem Liga	4
A jelentésről	5
Módszertan	7
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2020. október	10
Gyűlöletbeszéd	10
További gyűlöletcselekmények	11
Közösségi hírek, reakciók	13
Hivatalos és civil reakciók	16
Egyéb hírek	18
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei	21
A hónap krónikája	22
Kapcsolat és támogatás	23
Felhasznált irodalom	23
Impresszum	24

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiben felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Az adatgyűjtés eredményét a Tett és Védelem Liga havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik.

Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte. Az egyes országok eltérő törvényei és jogszabályi alkalmazásai következtében változó, hogy a büntetőjog szerint mely antiszemita incidensek számítanak bűncselekménynek. Előfordulnak olyan gyűlölet motiválta cselekmények is, amelyek ugyan felzaklatják a zsidó közösséget, mégsem tekinthetőek bűncselekménynek, például a szólásszabadság égisze alatt. Az általános áttekintés megszerzése és az időbeli változások vizsgálata érdekében a Tett és Védelem Liga szerint mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

A minél szélesebb körű monitorozás érdekében a Tett és Védelem Liga többféle forrást alkalmaz. Az események regisztrálásán kívül, az egyes incidensek különböző jellemzőit is számba vesszük. A dokumentálás során rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére (amennyiben ismert), célpontjára és (esetleges) következményeire vonatkozó adatokat, valamint megkülönböztetjük egymástól az eltérő cselekménytípusokat.

Ebben a hónapban Alapítványunk két antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, mindkettő a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozott. Az egyik esetben Budapesten horogkeresztet rajzoltak egy épülő zsidó művészeti központra, a másik esetben antiszemita gyűlöletkeltést folytattak szélsőjobboldaliak egy sírnál a Kerepesi úti temetőben.

A További gyűlöletcselekmények kategóriájába ebben a hónapban egy hír került. Ebbe a fejezetbe kerülnek azon hírek, események melyek bár gyűlöletcselekmények,

az időpontjuk ismeretlen, vagy jelentéktelenségük illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezik részét a statisztikának.

Alapítványunk ebben a hónapban új eljárást nem kezdeményezett és a korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem történt előrelépés.

A TETT ÉS VÉDELEM LIGA

Az elmúlt évtizedben erősödött az antiszemitizmus Európában. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA)¹ felmérései és a Rágalmazásellenes Liga (ADL) Global 100² tanulmányai jól mutatják az antiszemitizmus széles spektrumát és időbeli változásait.

Az antiszemita incidensek az események tartalmát, megnyilvánulási módját és elkövetőit tekintve meglehetősen különböznek egymástól a monitorozott országokban. A modern antiszemitizmus leginkább az iszlamizmushoz és a szélsőséges jobb-, illetve baloldali csoportokhoz köthető. Iszlamista megnyilvánulások leggyakrabban Nyugat-Európa azon országaiban fordulnak elő, ahol nagyobb számú muszlim lakosság él, míg Kelet- és Közép-Európában ritkaságnak számítanak. A szélsőbaloldali antiszemitizmus Nyugat-Európában gyakran az anticionizmus álcája mögé bújlik, és rendszerint a közel-keleti

konfliktushoz köthető. Kelet- és Közép-Európában a jobboldal zsidókkal szembeni előítéletességének van hagyománya, és nem csupán a fasizmushoz és a nácizmushoz köthető, hanem időnként populista-nacionalista csoportok köreiből is megjelenik. Az elmúlt évtizedben számos országban érezte magát egyre nagyobb veszélyben a zsidó közösség. A veszélyérzet nem csak a zsidók és zsidó intézmények ellen irányuló fizikai támadások terjedése miatt növekszik, hanem az egyre terjedő összeesküvés elméletek, a gyűlölet online megnyilvánulásai és az olyan politikai kampányok miatt is, amelyek be kívánják tiltani például a brit milá szertartást és a kóser étkezést.

Az antiszemitizmus elleni harc egyre sürgetőbb probléma Európában. A Tett és Védelem Liga azért jött létre, hogy felfedje a modernkori antiszemitizmus mozgatórugóit és hatékony védelmet biztosítson ellene.

¹ Az EU alapjogi ügynöksége: „antiszemitizmus – az európai unióban 2008 és 2018 között rendelkezésre álló adatok áttekintése”
² [HTTPS://GLOBAL100.ADL.ORG](https://global100.adl.org)

A JELENTÉSRŐL

Az antiszemitizmus általános megítélése és kezelése sokszor szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele a tényleges helyzet megismerése, amelynek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek³ monitorozása.

A Tett és Védelem Liga 2019-től kezdve Európa 7 országában folytat monitoringtevékenységet. Első lépésként jelenleg Ausztriában, Csehországban, Norvégiában, Lengyelországban, Romániában, Szlovákiában és Svédországban gyűjtünk adatokat, később további országokra is ki fogjuk terjeszteni tevékenységünket. Az antiszemitizmus monitorozását illetően az országoknak megvannak a maguk sajátosságai, melyek között meglehetősen nagy különbségek fedezhetők fel. Bizonyos országokban több olyan szervezet is működik, amely a Tett és Védelem Ligához hasonló céllal rendelkezik, míg máshol elhanyagolható mértékű vagy egyáltalán nincsen hasonló tevékenység. A Tett és Védelem Liga semmi esetre sem szeretne a meglévő szervezetek helyébe lépni, információcserére törekszünk és együttműködéseket szeretnénk létrehozni.

A havi jelentéseken túl, az incidensek részletes elemzését ismertető éves összefoglaló jelentéseket is készítünk. A jelentéseket angol nyelven, illetve a legtöbb esetben a helyi nyelven is közzétesszük.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények és incidensek egyfajta üzenetnek tekinthetők, nem csak az adott áldozatra, hanem egy nagyobb közösség felé irányulnak. Az antiszemitizmus és az egyéb gyűlölet-bűncselekmények tehát nem csak egy adott személyt, hanem az egész társ-

adalom szerkezetét támadják. Ez természetesen nem csökkenti az áldozatok által átélt fájdalmat és lelki traumát. Ezen bűncselekmények gyakran nem csak az áldozatokra vagy a tulajdonukra jelentenek veszélyt, de gyakran az áldozat önbecsülése és méltósága is csorbát szenved. Az incidensek azt érzékeltetik, hogy az áldozat nem egyenrangú tagja vagy egyáltalán nem is tagja a társadalomnak. Mivel a gyűlölet-bűncselekmények általánosságban az áldozat valamely (vélt vagy valós) megváltoztathatatlan tulajdonsága ellen irányulnak, az áldozat szinte védtelen. Az áldozatok sokszor félnek, hogy hasonló vagy még rosszabb atrocitások érik majd őket, ha azonosítják az elkövetőket az illetékes hatóságnál. Az incidensek nem megfelelő kezelése könnyen vezethet másodlagos viktimizációhoz, amikor az áldozat elhiszi, hogy ő a hibás, amiért például nem volt elég elővigyázatos, stb. Ezek a típusú bűncselekmények, mint már említettük, egy egész közösséget érintenek. Áldozatai sokszor felelősek, mivel számos esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott megtámadott csoport tagja. Ez azt jelenti, hogy a megtámadott csoport minden tagja potenciális áldozattá válik és félhet, hogy a jövőben ő maga is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontja lesz. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéletességnek. Annak hosszas bizonyítása szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezen cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen incidensek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel járhat, hiszen egyrészt felbátorítja az elkövetőket, hogy hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt az egész társadalom összetartó erejét csökkenti⁴.

Nem túlzás azt állítani, hogy kevesebb gyűlölet-bűncselekményt jelentenek és dokumentálnak, mint amennyi valójában

³ Részletekért lásd a *Műdszertan* fejezetet.

⁴ Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10).

történik. Az elkövetett és a bejelentett bűncselekmények számában való országokbeli eltérés nem feltétlenül köthető a zsidók számához. A kevesebb bejelentett cselekmény egyik oka, hogy az áldozatok sokszor nem jelentik az eseteket a rendőrségen vagy az illetékes hatóságnál. Ennek több magyarázata lehet. Sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik az eseteket, akár felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van továbbá, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat vagy nem tudja hova fordulhatna segítségért. Az áldozatok tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül és a bejelentés miatt még többet fognak szenvedni, illetve azt is feltételezhetik, hogy a hatóságok nem

tudják majd bizonyítani a gyűlöletmotivációt, így a bejelentés hiábavaló.

A civil szervezetek segíthetnek ezen problémák orvoslásában, együttműködhetnek a rendőrséggel és az illetékes hatóságokkal, valamint egyfajta közvetítő szerepet is betölthetnek az áldozat és a hatóság között. A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy felhívják a hivatalos szervek figyelmét a gyűlölet motiválta bűncselekményekre és az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendeket rajzoljanak fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra terelésében, jogi védelmet nyújthatnak az áldozatoknak, és egyéb módon segíthetik őket.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motíválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál⁵ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motívál⁶
- gyűlölet motíválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. Habár az antiszemitizmusnak létezik egy széles körben elfogadott meghatározása (lásd IHRA 2017), a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozóan jelenleg nincs egy következetes definíció a Tett és Védelem Liga által monitorozott országokban.

A jogi következmények is eltérőek az egyes országokban, így előfordulhat, hogy ami bűncselekménynek számít az egyik országban, nem törvényellenes egy másikban. Egyértelmű példa erre az ún. holokauszttagadás, amely Magyarországon például jogellenes, míg a Tett és Védelem Liga által monitorozott számos másik országban nem törvénysértő. A Tett és Védelem Liga adatgyűjtése meglehetősen széleskörű, igyekszünk minden esetről beszámolni jelentéseinkben, ugyanakkor előfordulhat, hogy egymáshoz hasonló eseteket bizonyos országokban bűncselekményként, míg máshol „csak” incidensként tartunk nyilván. Mindig az adott ország büntető törvénykönyve szerinti meghatározást vesszük alapul. Úgy véljük, hogy e különbségek okozta problémák idővel csökkenni fognak, ahogy egységes meghatározásokat

és jogszabályi rendelkezéseket fogadnak el az Európai Unióban.

Jelentéseinkben részletesen ismertetjük a gyűlölet motíválta incidenseket és bemutatjuk, hogyan igyekszünk kezelni a problémákat. Jelentéseink nemzetközi és független monitorozásokon, helyi tudósítóktól szerzett információkon, valamint azonos vagy hasonló ügyekkel foglalkozó szervezetek gyűjtötte adatokon alapulnak.

A havi jelentések a lehető legtágabb értelemben veszik számba az antiszemitizmus motíválta gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket, bemutatva azok elkövetőit, célpontját, módszereit és üzenetét. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos azonban, hogy az antiszemita motivációt meg lehet állapítani, azaz, hogy az elkövető a zsidósághoz való tartozás vagy annak feltételezése miatt választotta az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk minden esetet, amely a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek az adott ország büntető törvénykönyve által nevesített bűncselekmények (például közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban a büntető törvénykönyvben szereplő egyéb tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható.

A gyűlöletcselekmények azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített indikátorok⁷ vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettnek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. A média figyelésén és helyi tudósítók beszámolóin túl, a Tett és Védelem Liga az

5 A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

6 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

7 Ezeket a *Módszertan* részben ismertetjük.

áldozatok bejelentéseire támaszkodik. Magyarországon 24 órás forródrót működik, amely megkönnyíti a bejelentést. Célunk, hogy más országokban is létrehozzunk hasonló szolgáltatást, hogy a helyi nyelveken lehessen bejelentéseket tenni. Ezen kívül lehetőség van névtelen online bejelentésre is, ennek különösen nagy jelentősége lesz a beszámolóink szempontjából. Ha az áldozat nem tud vagy nem szeretne bejelentést tenni, a Tett és Védelem Liga közvetítő révén tudja támogatni az áldozatot a folyamatban. Közvetítő lehet az áldozat családtagja, ismerőse, az incidens tanúja vagy egy másik civil szervezet.

A Tett és Védelem Liga deklarált célja, hogy szoros kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel bizonyos országokban az incidensek áldozatai vagy tanúi először a hatóságokat értesítik.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: televízió, rádió, valamint a sajtó nyomtatott és internetes változata. A jelentések lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

A közbeszédet szakértői csoport monitorozza. Célunk, hogy a média egyre növekvő szeletét folyamatos megfigyelés alatt tarthassuk. A monitorozás kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, minden nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, valamint az online hírportálokra, a közösségi oldalakra és a szélsőséges, gyűlöletkeltő honlapokra is. A monitorozás folyamata rendszeresen és következetesen, pontosan kidolgozott szabványok alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyan incidensek is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítunk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak a monitorozott országban történt

gyűlöletesemények; nem számít, hogy az áldozat az adott ország állampolgára vagy sem

- minden cselekedet, incidens, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ha a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény vagy épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- a Tett és Védelem Ligának bejelentett antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha túlmennek a politikai közlésen és a hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, melyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹:

- az adott monitorozott országhoz és az ország zsidóságához köthető antiszemita gyűlöletesemények, amelyek valamilyen oknál fogva nem tartoznak a statisztikába (például nem az adott országban történtek, nem bizonyítható az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei)
- gyűlöletkifejezések, amelyek rendszeresen megjelennek honlapokon, kommentekben és online fórumokon, de amelyekről nem érkezett bejelentés a Tett és Védelem Ligához
- egyéb hírek, amelyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz.

⁸ A kritériumok kialakításakor felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását módosítottuk; a jelenlegi leírások eltérnek a 2013-ban használt meghatározásoktól.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Fentebb említettük a különböző indikátorokat, amelyek segítenek eldönteni, hogy az adott incidens elkövetését előítélet motiválta-e vagy sem.

Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, az incidens helyszínére és időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk és szintén lejegyezzük, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen – akár jogi – következményei.

A cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeit is rögzítenünk. Az esetek tipizálását kétféle módon végezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik csoportosításkor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* című útmutató ajánlása alapján a következő hétféle cselekménytípust különböztetjük meg¹⁰:

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
 - bombák és levélbombák
 - emberrablás
- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is beleértve, amikor a dobás célt téveszt

- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
 - egyértelmű és konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán meglepetés volt
 - zaklatás
 - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlöletbeszéd
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - gyűlöltbeszéd az irodalomban és a zenében
- Diszkriminációs esetek

Elsődleges fontosságúnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek az incidensek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amelyben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹¹ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ CEJI 2012, 10–12

¹¹ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) a Rágalmazásellenes Liga (ADL) jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK – 2020. OKTÓBER

A Tett és Védelem Alapítvány októberi monitoringtevékenysége során két antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, melyek a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartoztak.

GYŰLÖLETBESZÉD

Horogkeresztet rajzoltak az épülő Zsidó Előadóművészeti Központ falára

Forrás: akibic.hu, facebook.com

2020. október 5. Az eset Budapesten az Erzsébetvárosban történt és a *Kibic.hu* számolt be róla.

forrás: akibic.hu

„A Gólem Központ mindenkié! Még nem nyitottunk meg, de máris van érdeklődés a munkánk iránt! Tudod más módja is van annak, hogy nyomot hagyj nálunk!” - írta Borgula András, a Gólem Színház és egyben a Zsidó Előadóművészeti Központ (más néven Gólem Központ) vezetője a Facebook-oldalán, ahol közzétette a horogkeresztről készült

fotót.

Antiszemita gyűlöletkeltés a hungarista Sértő Kálmán sírjánál

Forrás: facebook.com

2020. október 28. A napokban jutott Alapítványunk tudomására egy felháborító antiszemita kép, ami a Facebookon jelent meg. A fotót Arkadiusz Karski, a lengyel származású, de évek óta Budapesten élő férfi készítette, aki rendszeresen fotózza és videózza a közterületeken elkövetett szélsőjobboldali, antiszemita és rasszista gyűlöletcselekményeket.

Karski, valószínűleg az évszázados lengyel-magyar barátságnak köszönhetően tisztában van a magyar történelemmel és

annak sötétebb oldalával is. Ezért ismerheti a magyar irodalom olyan hírhedt és ellentmondásos alakjának életútját, mint Sértő Kálmán, költő, író, újságíró.

A szegényparaszti származású Sértő Kálmán (1910. szeptember 29. – 1941. június 15.) irodalmi és egyéb szempontból sem túl sikeres élete vége felé 1938 májusában hatalmas pálfordulással csatlakozott a hungarista mozgalomhoz és a Nyilaskeresztes Párt házi költőjeként fejezte be rövid életét. Sértő sírja a Kerepesi úti temetőben van, temetése nyilas propagandarendezvénynek is beillett, amit egy református lelkész, nyilas képviselő végzett.

Arkadiusz Karski először a nyilas költő halála napjának évfordulója után október elején ment ki a sírhoz fotózni. Akkor még a síron, két bontatlan boros üveg mellett (Sértő masszív alkoholistája volt, ebbe is halt bele), csak ezt találta a koszorúkon: az egyik piros-fehér árpádsávos koszorú szalagon a „Szívünkben örökké élsz - Örökzöld Október”, a másikon, a nemzeti színűn „Nem felejtünk” feliratot.

Aztán október végén Karski újra kiment a sírhoz és észrevette az avarban a korábban a síron levő régi koszorúkat. Ezek az egyik koszorún lévő fehér szalagon a következő felirat szerepelt:

„SÉRTŐ KÁLMÁN NEM FELEDÜNK!
FEHÉR MAGYAR EGYSÉG!

A másik, a nemzeti színűn pedig a következő antiszemita szöveg:

„KÜZDÖTT A KÁRTEVŐ ZSIDÓK
EL(LEN) (A MAGYAR)SÁG VÉDELME-
ÉRT.” XY 2019.05.05.

forrás: facebook.com

forrás: facebook.com

Egy másik nagyon elhalványult nemzeti színű szalagon, már nehezen kivehetően

valószínűleg a 2016. végén feloszlott (Magyar Nemzeti) Arcvonal nevű hungarista szervezet neve olvasható.

TOVÁBBI GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoringtevékenysége során 2020 októberében egy olyan esetet azonosított, amely bár gyűlöletcselekmény, az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelenségük illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezik részét a statisztikának.

Szalma György, az Origo újságírója horogkereszt karkötőt viselt egy tévéműsorban

Forrás: facebook.com, tev.hu

2020. október 29-november 1. Október 31-én tett közzé a Facebookon egy posztot az *Egy millió a magyar sajtószabadságért (Milla)* nevű Facebook-csoport, amiben a Pesti TV egyik műsoráról írnak.

Az adás két nappal előbb, 29-én ment le a Pesti TV-n, a meghívott újságírók: Szalai Szabolcs, az Index újságírója és Szalma György, az Origo újságírója volt.

Origo Index vita a Függetlenségi Van mára az örmögökben szarvász (új) és mára az

Szalma György - forrás: pestiv,pestisracok.hu

A Milla vette észre, hogy a műsorban Szalma György újságírónak a vitaközvetítés hevében felemelt bal kezén lévő fonott karkötőjén két horogkereszt látszik; a videón a 18:06 percnél.

A felháborodott kommentek miatt ehhez Szalma is hozzászólt és azzal védekezett:

„Ezt Indiában kaptam ajándékba 🇮🇳”.

A szvasztika az emberiség legősibb jelképeinek egyike, amit szinte minden kultúrkörben használtak és használnak máig, többnyire a szerencse és a halhatatlanság jelölésére. Politikai és antiszemita töltését a 20. század elején kapta. Hitler ebből kölcsönözte, s a jól ismert, sarkára állított formájában ő tette meg a német nemzetiszocializmus és a rettegés jelképévé. A szvasztika nyugaton összeforrt a fasizmussal, rasszizmussal, a nációkkal, a második világháborúval és a holokauszttal. A világháború vége óta széles körben tabunak számít; elsősorban a neonáci mozgalmak használják, akiknek központi szimbóluma. Használatát többek közt Németországban és Magyarországon is a büntető törvénykönyv tiltja, kivéve ha ismeretterjesztő, tudományos vagy művészeti célokat szolgál.

A Tett és Védelem Alapítvány ezt az ügyet megvizsgálva a következő következtetésekre jutott. Szalma György újságíró tanult ember, neki ismernie kell a XX. század súlyos történelmi örökségét, a szvasztikának a német fajvédő nációk megjelenésétől számított megváltozott, negatív jelentését és tőle elvárható, hogy ne viccelődjön, ne provokáljon ezzel a szörnyű jelképpel.

A történet folytatása, hogy másnap, november elsején Szalma György bocsánatot kért a

Facebookon a megdondolatlan cselekedetéért.

forrás: facebook.com

„Aki ismer, az tudja, hogy nem vagyok náci, a karkötő nem hordozott semmiféle politikai üzenetet részemről. Nem állt szándékomban senkit provokálni. Ha bárkit megbántottam, ezúton bocsánatot kérek.” – írta. És még ehhez itt, az egyik hozzászólónak: „X.Y.: nem volt benne szándékos pro-

vokáció. Hülye voltam.”

Viszont az eset kapcsán többen jelezték, hogy feljelentést tesznek a bíróságon a Btk. 335. §, az önkényuralmi jelkép használatának bűncselekménye miatt.

Azért is furcsálljuk a fiatal újságírónak ezt a tettet, mert idáig nem tapasztaltuk, hogy személyében egy antiszemitát, egy virtigli náci-t kell „tisztelnünk”. Sőt korábbi írásaiban, amiket a Mandineren tett közzé kifejezetten a zsidóság és Izrael iránti szimpátiájáról és nagyrabecsüléséről tett tanúbizonyságot: *A magyarok rokon lelkek a zsidókkal* (2017. július 22.) és *A magyar zsidó örökséget ünneplik külföldön* (2018. június 7.).

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Köves Slomó: Örülhetünk, hogy egy rasszista politikus nem lett az Országgyűlés tagja

Forrás: magyarhirlap.hu, origo.hu, mandiner.hu, mazzsihisz.hu

2020. október 13-14. Mint ismeretes a borsodi időközi országgyűlési képviselő-választáson a magyar ellenzéki pártok egy olyan közös jelöltet indítottak Bíró László jobbikos politikus személyében, aki korábban antiszemita kijelentéseket tett. Miután ez kiderült róla, Bíró bocsnatot kért, de a választásokon mégis elindult és veszített.

Bíró László antiszemita megnyilvánulásai még a balliberális véleményformálókak is megosztotta, – írta a választás másnapján a *Magyar Hírlap* - a jobbikos jelölt indítását sokan morálisan elfogadhatatlannak nevezték. Több fórumon is kikelt az ellenzék választása ellen Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezető rabbija, a Tett és Védelem Alapítvány alapítója is.

A Magyar Hírlap információi szerint azonban a kormányban megütközést keltett és továbbra is értetlenül állnak az előtt, hogy a Mázsihisz csupán egy óvatos közleményt adott ki, egyébiránt nem tiltakozott a judapestező politikus szavai miatt, ahogy azt tenni szokta hasonló esetekben. Ennyit írtak a választások előtt:

„A Mázsihisz minden, bármely etnikai, vallási csoport, szexuális kisebbség elleni uszítást egyaránt elítél, teljesen függetlenül attól, melyik politikai csoportosuláshoz tartozik az, aki ilyeneket mond. Ha Bíró László ilyen kijelentéseket tett, akkor természetesen az ő kijelentéseit is.”

A választási eredmények közzététele után

az *Origo* megkereste Köves Slomót, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) vezetőjét, hogy értékelje a fideszes Kóncz Zsófia győzelmével és az antisze-

mita Bíró László vereségével végződő borsodi időközi képviselőválasztás eredményét. Az EMIH vezető rabbija a következőket írta az *Origónak*:

„Annak feltétlenül örülhetünk, hogy egy rasszista politikus nem lett az Országgyűlés tagja. Némi optimizmussal talán azt is gondolhatjuk, hogy vasárnap a választók többsége Bíró László vállalhatatlan kijelentéseire is mondott nemet. Azt pedig szintén remélem, hogy a lelkéből tanulva a jövőben egyik párt sem támogat olyan jelöltet, aki gyűlöletet szít, indulatokat gerjeszt.”

A *Mandiner* Orbán Viktorhoz közeli körökből úgy értesült, hogy Orbán Viktor gyengének és határozatlannak tartja a Mázsihisz elnökének Bíró-ügyben tanúsított fellépését. A kormányfő a Mázsihiszt, személyesen annak elnökét, Heisler Andrást tartja felelősnek azért, hogy a baloldali pártok egy antiszemita jelöltet támogattak a szerencsi időközi parlamenti választáson. Sőt, Orbán hiányolja, hogy Heisler nem szólította fel egyértelműen a baloldali pártokat arra, ne támogassanak egy „judapestező”, „tetűszúzdázó” jelöltet. Kormányzati körökben a Mázsihisz finomkodását azért is bírálják, mert augusztusban a baloldali pártok még bőven tudtak volna Bíró helyett más jelöltet találni, hiszen a jelöltállítási határidő csak szeptember 4-én járt le. Vagyis a máskor antiszemitizmus-ügyben igen érzékeny Mázsihisz ekkor még nyomást gyakorolhatott volna a magyar baloldalra, meg tudta volna akadályozni Bíró támogatását, Heisler azonban most nem vetette latba tekintélyét – írta a *Mandiner*.

A sajtóban megjelent cikkekre és állításokra reagálva Heisler András, a Mázsihisz elnöke közleményben válaszolt.

Ennek lényege:

„Pártpolitikai kérdésekbe nem kívánunk beavatkozni, vallási felekezettől ilyen ügyekben

Köves Slomó - forrás: origo.hu/MTI

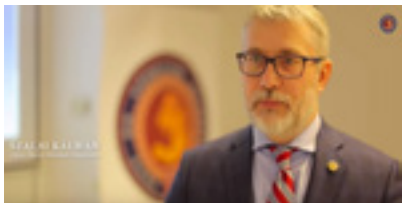
Heisler András - forrás: magyarhirlap.hu

nincs és nem is lehet illetékességünk. Különösen kampányidőszakokban fontos, hogy egyik versengő erő se tudjon minket politikai céljaira használni. Ez a hozzáállás a mérvadó egyházak esetében általánosan bevett gyakorlat, ami tiszteletben tartja a hívek sokszínű pártpreferenciáját. (...) A kampány lezárultával kijelentjük: megkönnyebbüléssel vettük tudomásul, hogy antiszemita kijelentéseiről elhíresült jelöltjük a választók bölcsességének köszönhetően nem jutott be a Magyar Országgyűlésbe, ahol egyetlen ilyen nézeteket valló képviselőnek sincs helye.”

Szalai Kálmán: A Jobbik csak akkor lehet hiteles, ha feloszlatja magát

Forrás: hirtv.hu, neokohn.hu, tev.hu

2020. október 22. Szalai Kálmán, a Tett

és Védelem Alapítvány titkára a neokohn.hu fejtette ki gondolatait és álláspontját egy jobbikos politi-

kus megszólalása kapcsán.

Brenner Koloman, a Jobbik parlamenti képviselője, az Országgyűlés alelnöke ellentmondásokkal teli, zavaros interjút adott a Hír TV-nek, melyben kijelentette, hogy a Jobbik már nem egy antiszemita párt. Egykori megnyilvánulásait pedig a magyar társadalom immunreakciójaként magyarázta. A nyilatkozat erősen félrevezető és cinikus, és rávilágít a Jobbik valódi kétarcúságára.

Egyrészt a Jobbik elnökségében továbbra is részt vesznek antiszemita múltú politikusok.

Gyöngyösi Márton a párt elnökhelyettese, akinek 2012-es parlamenti felszólalása, melyben az izraeli-magyar kettős állampolgár képviselők listázását követelte, jól ismert.

A párt alelnöke továbbá Szilágyi György, aki 2013-ban javasolta a Simon Wiesenthal Köz-

pont betiltását, melyet „magyarellenes szervezetnek” nevezett. Szilágyi problémája az volt a központtal, hogy az elítélte magyar fociultrák csoportját, akik Csatáry Lászlót éltető molinót mutattak fel egy mérkőzésen. Mint emlékeztetés, Csatáry rendőrtisztként súlyos szerepet vállalt az 1944-es kassai deportálásokban.

A párt másik alelnöke Z. Kárpát Dániel, aki 2012-ben így beszélt egy óbudai előadásán: „Kivel írt alá társulási szerződést Orbán Viktor és csapata kétharmados kormányával? Hát Izraellel kérem szépen. Tehát amikor most már arról beszélünk, hogy felvásárolják Magyarországot, akkor láthatjuk, hogy egy tényszerű, átjátszható rendszer alakult ki... Tehát látható az, hogy egy olyan fegyverrendszerrel támadnak Magyarországra, amely ellen bármilyen úton fel kell lépni.”

Amíg a Jobbik nem szabadul meg fenti politikusaitól, amíg a „Mégváltó, akit a zsidók keresztre feszítettek”, valamint „a könyökömön jön ki a holokauszt” és „lemondanék, ha kiderülne, hogy zsidó vagyok” (ex)pártelnöki megnyilatkozásuktól el nem határolódik és elnézést nem kér, addig nem lehet kijelenteni, hogy a Jobbik már nem egy antiszemita párt.

Brenner akkor is sértő kijelentést tesz, csúsztat, amikor „a magyar társadalom immunreakciójaként” utal a párt korábbi antiszemitizmusára. A „magyar társadalom immunreakciója” szókapcsolat azt feltételezi, hogy a zsidóság valamifajta vírus vagy kórokozó, amelyre a magyar társadalomnak reagálnia kellett. (A szerkesztő megjegyzése: és még azt is jelenti, hogy a magyar társadalomnak nem része a magyar zsidóság; ez pedig kirekesztés.)

(...)

Brenner nyilatkozata cinikus, félrevezető és sértő, és teljes mértékben elfogadhatatlan minden jóérzésű és demokratikusan gondolkodó magyar ember számára, helyezze magát a politikai paletta bármely oldalára. Éppen ezért a Jobbik hitelesen csak egy módon léphet fel a magyar közéletben, ha a rasszizmusban és antiszemitizmusban fogant szervezetét feloszlatja és manifeszt módon bocsánatot kér a magyarok

közösségétől az éveken keresztül tartott gyűlöletpolitikai ámokfutásáért.

Toroczkai László: Miért van az, hogy Rákosi és Gerő is zsidó származásúak voltak?

Forrás: telex.hu, tev.hu

2020. október 23-26. A Mi Hazánk Mozgalom (MH) idén is a Corvin közben tartotta a megemlékezését az 1956-os forradalomra – amiről a *Telex.hu* részletesen beszámolt.

Az eseményen az utolsó felszólaló, az „egyenes gerincű nemzet védelmében” a Mi Hazánk elnöke Toroczkai László volt. Az elnök szerint ideje szintén beszélni 56-ról, ami után gyorsan eljutott a zsidókhoz.

„Köves Szmó biztosan feljelent ezért is, de feltenném azt a költői kérdést, miért van az, hogy Rákosi és Gerő is zsidó származásúak voltak?”

Az elnök szerint ez a XVIII.-XIX. századi betelepülés eredménye, amikor a zsidók és cigányok száma is gyakran megduplázódott.

Alapítványunk pár nap múlva közle-

ményben válaszolt erre, a Toroczkaitól már régebből ismert zsidózó megnyilvánulásra:

Az utóbbi időszakban több alkalommal is előfordult, hogy a magát nemzeti radikálisnak mondó politikai párt képviselői egyre bátrabban használnak olyan retorikát, amely egyértelmű antiszemita értelmezésekre ad lehetőséget a hallgatóság, a közvélemény részéről. A mozgalom politikusi megszólalásaikban többször is kimerítették az antiszemitizmus fogalmát, egyértelműen átlépve a konszenzuson alapuló antiszemita megnyilvánulások határmezsgyéjét.

A politikus szerint ez a XVIII.-XIX. századi betelepülés eredménye, amikor a zsidók és cigányok száma is gyakran megduplázódott, ezért elleneznek minden olyan bevándorlást, amelyben az adott „nép kultúrája, identitása és temperamentuma nagyon eltér a miénktől”.

A TEV keresi annak jogi – mind büntetjogi, mind polgárjogi vonatkozások- lehetőségét, hogy az ilyen és ehhez hasonló politikusi megnyilatkozásokat miként lehetne csúrájukban elfojtani.

Toroczkai László - forrás: telex.hu

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

A vallomás, amit a rendőrség figyelmen kívül hagyott a Leányfalun kiakasztott SS-zászló ügyében

Forrás: 444.hu, tev.hu

2020. október 19. Korábbi jelentéseinkben (július, szeptember) már beszámoltunk róla, hogy egy leányfalui hétvégi ház homlokzatára egy SS-jelvénnel ellátott zászlót tűztek ki, a járókelőt pedig, aki ezt szóvátette, a házigazdák elküldték „vonatozni”. A feljelentés után a szentendrei rendőrség büncselekmény hiányában lezárta a nyomozást.

forrás: 444.hu

A napokban a 444.hu megkapta a jegyzőkönyvet a botrányos ügy egyik koronatanújának vallomásáról. A tanú vallomása; rövidítve:

Elmondom, hogy feleségemmel és a feleségem unokatestvérével sétáltam Leányfalun a Rév kikötőnél, a kompnál Visegrád irányába. Ahogy sétáltunk, azt vettem észre, hogy (...) az első házon balkézre egy fekete alapon „SS” jelzést ábrázoló fekete zászló van kifeszítve az egyik ház homlokfalára (...) úgy, hogy az az utcáról jól látható volt. (...) Ez mélyen felzaklatott minket, mivel én is és a feleségem is zsidó származásúak vagyunk. Én 1944-45-ben koncentrációs táborban voltam a szüleimmel, ezért ennek a jelképnek a használata különösen sértő számomra. (...) a ház előtt megállva fotókat készítettem az „SS” jelről, amikor is oda-

jött egy hölgy hozzám, hogy miért fényképezek. Ekkor mondtam, hogy ami ki van függesztve nálunk, az egy tiltott „SS” jelvény. A hölgy erre azt mondta, hogy a férje 44-ik születésnapját ünneplik és ez azt jelenti. Ezt követően kijött egy férfi, akivel szintén közöltem, hogy zsidó származású vagyok és mélyen sért az általuk kihelyezett „SS” jelzés. Erre a férfi közölte velem: „Igen, mi nácik vagyunk és neked is indul

a vonatod.” Én erre nem mondtam neki semmit, hanem hazamentem. Kérdésre elmondom, hogy nem kértem meg őket, hogy vegyék le ezt a jelet a házról, nem láttam értelmét.

Alapítványunk, a Tett és Védelem újabb közleményben reagált erre a felháborító ügyre:

Felháborító és cinikus a rendőrség indoklása a leányfalui SS-jelvénnel ellátott zászló ügyében

*Elképzelhető, hogy a rendőrség helyi szervezetének képviselője azzal a minimális tudással sem rendelkezik, hogy meg tudja különböztetni a Schutzstaffel jelvényében szereplő SS betűket két stilizált négyes számtól? A rendőrségi indoklás, miszerint az össze-
jöveteleken jelen lévő nyugodtak voltak*

forrás: 444.hu

és „nem adtak arra utaló jelet, hogy egy szélsőséges oldal tagjai lennének”, azon túl, hogy mérhetetlenül cinikus, egyben példátlanul szakszerűtlen is.

Ez a magyarázat kísértetiesen hasonlít két korábbi hasonló természetű ügy rendőrségi végkifejletére: az egyikben Tyirityán Zsoltnak, a Betyársereg vezetőjének 2013. október 23-i beszéde kapcsán, nagy nyilvánosság előtt elkövetett közösség elleni izgatás büncselekménye miatt tettünk feljelentést. A másikban a szedresi zsidó temető értesítő táblájára rajzolt horogkereszt miatt született feljelentés ismeretlen tettes ellen.

Mindkét feljelentést hasonlóan érzéketlen és cinikus rendőrségi indoklás követett. Tyirityán Zsolt ügyében a rendőrség arra hivatkozva szüntette meg a nyomozást, hogy nem lehet uszításról beszélni abban az esetben, ha a hallgatóság egyetért az előadóval. A szedresi zsidó temető kapcsán pedig arra alapozta a rendőrség a feljelentés elutasítását, hogy a temető táblájára „elhelyezett jelkép több pontot ért a horog-

keresztként ismert önkényuralmi jelképtől. Ezen túl a rendőrség saját kutatást is végrehajtott a jelképpel kapcsolatban. Megállapították, az „több kultúrában, vallásban használatos (...), mely során az esetek jelentős részében a jelkép pozitív jelentéssel bír.”

A szóban forgó esetek közös vonatkozása, hogy az említett határozatokat a nyomozásban

részt vevő hatóságok felülbírálták és új eljárás lefolytatására kötelezték a jó nagy adag cinizmussal átszőtt határozatokat kibocsátó szervezetet.

Alapítványunk felkínálta jogi segítségét a bejelentést tevőnek, de többszöri próbálkozásunk ellenére sem sikerült felvenni vele a kapcsolatot.

EGYÉB HÍREK

Emléktáblát avattak Ángel Sanz Briz spanyol embermentőnek Budapesten

Forrás: webradio.hu, mandiner.hu, MTI

2020. október 8. A spanyol diplomata 1944-ben több mint 5200 zsidót mentett meg Budapesten.

Táblát avattak és fát is ültettek Ángel Sanz Briz, a spanyol embermentő emlékére csütörtökön Budapesten. A spanyol nagykövetség szerdán azt közölte az MTI-vel, hogy minden évben megemlékeznek Ángel Sanz Brizről, aki 1944-ben Budapesten több mint 5200 zsidót mentett meg. Az idei év azért is különleges, mert a zaragozai születésű diplomata éppen 110 éve született és 40 éve hunyt el. Az ünnepségről azt írták, csütörtökön délelőtt 10 órakor Spanyolország nagykövete, Anunciada Fernández de Córdova és Tóth József, a XIII. kerület polgármestere emléktáblát avat a második világháború idején spanyol védelem alatt álló Pannónia utca 48. szám alatti ház homlokzatán.

Az ünnepséget követően újabb fát ültetnek a nagykövet kezdeményezésére létrehozott Béke és Egyetértés Ligetébe. A juharfát Kiss László, a III. kerület polgármestere és a spanyol nagykövet közösen ülteti el az óbudai Ángel Sanz Briz út elején, a 2015-ben átadott emlékmű mellett. Az emlékév alkalmából a diplomata szülővárosának egyetemén tudományos konferenciát szerveznek a holokauszt oktatásának metodikájáról, amit október 22-e és 23-a között online rendeznek meg. A rendezvények apropóján Zaragoza városa felvette a kapcsolatot Budapesttel, hogy megvizsgálják, hogyan fűzhetik szorosabbra a két város közötti szálakat – tették hozzá.

forrás: mandiner.hu

A közleményben emlékeztettek, a spanyol nagykövetség minden évben októberben tartja az Ángel Sanz Briz emléknapot, ezzel emlékezve arra, hogy 1966. október 18-án a jeruzsálemi Jad Vasem Intézet a spanyol diplomatának adományozta Világ Igaza címet.

Eltávolítja a Facebook a holokauszttagadó tartalmakat

Forrás: 444.hu, hvg.hu, tev.hu, facebook.com

2020. október 12. Fordulat állt be a Facebook egyik legvitatottabb ügyében: mostantól tiltják a holokauszttagadókat.

Október 12-én reggel Facebook-bejegyzésben jelentette be Mark Zuckerberg, hogy a platform mostantól tiltja a holokauszttagadó posztokat, illetve azokat is, akik ilyeneket írnak.

A közösségi oldal alapító-vezérigazgatója rövid írásában egyes szám első személyben fogalmazva ír arról, hogy álláspontja azután változott meg, hogy megismerte a friss adatokat arról, mennyire erősödnek az antiszemita hangok. Zuckerberg szerint a változásnak egy másik következménye is van: amikor valaki a Facebookon keres majd rá a holokauszt témájára, az oldal hiteles forrásokhoz fogja irányítani a felhasználót.

„Frissítjük a gyűlöletbeszédre vonatkozó irányelveinket, ezentúl tiltani fogjuk a holokauszttagadást, a holokauszt relativizálását” – közölte a Facebook vállalati blogján Monika Bickert, a cég alelnöke és tartalompolitikáért felelős vezetője. „Külső szakértőkkel való hosszas egyeztetések után úgy döntöttünk, hogy a zsidók kollektív világszertei törekvéseiről szóló sztereotip tartalmakat eltávolítjuk” – mondta Bickert.

Az antiszemita tartalmak tiltására vonatkozó döntést az antiszemitizmus globális növekedésének alapos

Monika Bickert - forrás: tev.hu

dokumentálása és a holokauszttal kapcsolatos ismeretek riasztóan alacsony szintje indokolja, különösen a fiatalok körében. Egy nemrégiben végzett felmérés szerint az Egyesült Államokban, a 18-39 éves felnőttek közel egynegyede nevezte mítosznak a holokausztot, tartotta túlzásnak az áldozatok számát, vagy nem volt biztos abban, hogy megtörtént a genocídium.

A holokausztkutatásra és emlékezésre összpontosító intézmények, például Yad Vashem Intézet, hangsúlyozták, hogy a holokauszt oktatása kulcsfontosságú az antiszemitizmus elleni küzdelemben. Hozzáteszt: számos közösséggel együtt a Facebook évek óta azon dolgozik, hogy megértse az online gyűlölet megnyilvánulásának mechanizmusát. A munka során rendszeresen találkoznak és egyeztetnek a Zsidó Világkongresszus, az Amerikai Zsidó Bizottság, a Simon Wiesenthal Központ képviselőivel, valamint olyan szervezetekkel, amelyek a helyi zsidó közösségek védelmét látják el, mint például az Egyesült Királyságban a Community Security Trust. Az új irányelvek gyakorlatba ültetése nem működik egyik napról a másikra. Számos tartalom szorul felülvizsgálatra, a monitoring rendszer kiépítése is időigényes feladat – jegyeztesse meg a Facebook alelnöke.

Szegeden szobrot állítottak Teleki Pálnak, az antiszemita ex-miniszterelnöknek

Forrás: szegeder.hu

2020. október 21. Magyarország egykori miniszterelnöke nagy hirtelenséggel kapott jelentősnek mondható emlékezetet Szegeden – írja a szegedi újság.

forrás: szegeder.hu

Azért is érdekes a szoborállítás, mert Teleki Pál első miniszterelnöksége idején fogadta el a Nem-

zetgyűlés az első világháború utáni Európa első antiszemita törvényét, a zsidó vallásúak egyetemi továbbtanulását korlátozó numerus clausust. Később, az Imrédy-kormány vallás- és közoktatásügyi minisztereként javarészt ő fogalmazta a II. zsidótörvény (1939. IV. tc.) indoklását, és előkészítette a III., "fajvédelmi" zsidótörvényt (1941. XV. tc.).

Telekinek 2004-ben Budapesten akartak szobrot állítani, ezt akkor éles közbizvitá övezte. Erre utalhatott Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke is, amikor arról beszélt, hogy szégyen, hogy Budapesten nem állíthattak neki szobrot.

„Viszont a most leleplezett mű erősíti azt a szellemet, amit Szeged jelent a Kárpát-medencének” – fogalmazott, majd kiemelte, hogy élményszerűen kellene érzékelteni mindenhol, hogy mit is jelentett a 20. században, a trianoni gyalázat után a Teleki-kormányzat. Teleki azt kérte egyik írásában, hogy merjünk magyarok lenni, Lezsák pedig most azt kéri, hogy merjünk Teleki Pálról beszélni, mert sokan eltorzítják a gróf emlékezetét.

Hatmillió kormányzati támogatással jelenik meg az új zsidó hittankönyv

Forrás: MTI, magyarnemzet.hu

2020. október 22. Hatmillió forinttal támogatta a kormány a zsidó hittankönyvsorozat újabb, a 4. osztályosoknak szóló kötetét – mondta a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára csütörtökön.

Soltész Miklós a nagykőrösi Rákóczi utcai zsinagógában tartott sajtótájékoztatón arról beszélt, ha visszagondolnak az elmúlt tíz évre, felidézhetik: azt határozták el, hogy zsidó és keresztény felekezeteink a társadalom szerves részeként minden olyan támogatást kapjanak meg, amely a hitet, a hitből fakadó erkölcsi szükségességet és a hagyományt segít megőrizni és továbbadni a gyerekeknek.

Az elmúlt tíz év közös munkája, hogy eljuttattak a negyedik zsidó hittankönyv kiadásához, és támogatják az ötödik megjelenését is – fűzte hozzá.

Soltész Miklós (balról a 2.) - forrás: hiros.hu

Az államtitkár kitért arra, hogy '56 évfordulója alkalmából meg kell emlékezni arról is, hogy a for-

radalom leverése után – mint már korábban is a magyar történelemben – megpróbálták a zsidó és keresztény embereket szembeállítani egymással azáltal, hogy az eseményeket zsidóellenesnek és antiszemitának bélyegezték.

Ennek az ellenkezőjére mutat rá a zsidó származású Szeles Erika története, aki tízes éveinek a közepén vett részt a forradalomban, majd a szovjet intervenció után beállt a vöröskereszthez embereket menteni, és november 7-én halálos lövést kapott. Az ő mártíromsága is a szabadságért folytatott közös küzdelem emléke – mondta Soltész Miklós.

Megemlítette az államtitkár Nickelsburg Lászlót, a Baross téri felkelőcsoporthoz tartozó parancsnokot is, akit társai tisztelettel neveztek Zsidó Lacinak, és Szepesi Mártát, akit a forradalmárok szeretettel emlegettek Zsidó Mártaként. Fontos, hogy ne tagadjuk el közös hőseinket, és ne engedjük a szembeállítást

– hívta fel a figyelmet az államtitkár.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ELJÁRÁSBAN KEZDEMÉNYEZETT ÜGYEI

Ebben a hónapban új eljárást nem kezdeményezett Alapítványunk és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	október 5.	Horogkeresztet rajzoltak az épülő Zsidó Előadóművészeti Központ falára	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
2.	október 8.	Emléktáblát avattak Ángel Sanz Briz spanyol embermentőnek Budapesten	Egyéb hírek
3.	október 12.	Eltávolítja a Facebook a holokausztagadó tartalmakat	Egyéb hírek
4.	október 13-14.	Köves Slomó: Örülhetünk, hogy egy rasszista politikus nem lett az Országgyűlés tagja	Közösségi hírek, reakciók
5.	október 19.	A vallomás, amit a rendőrség figyelmen kívül hagyott a leányfalun kialakított SS-zászló ügyében	Hivatalos és civil reakciók
6.	október 21.	Szegeden szobrot állítottak Teleki Pálnak, az antiszemita ex-miniszterelnöknek	Egyéb hírek
7.	október 22.	Szalai Kálmán: A Jobbik csak akkor lehet hiteles, ha feloszlatja magát	Közösségi hírek, reakciók
8.	október 22.	Hatmillió kormányzati támogatással jelenik meg az új zsidó hittankönyv	Egyéb hírek
9.	október 23-26.	Toroczkai László: Miért van az, hogy Rákosi és Gerő is zsidó származásúak voltak?	Közösségi hírek, reakciók
10.	október 28.	Antiszemita gyűlöletkeltés a hungarista Sértő Kálmán sírjánál	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
11.	október 29.- november 1.	Szalma György, az Origo újságírója horogkeresztes karkötőt viselt egy tévéműsorban	További gyűlöletcselekmények

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Liga, mint európai szervezet helyi partnerekkel együttműködésben végzi munkáját. Magyarországi partnere a Tett és Védelem Alapítvány, amely zsidó szervezetek civil kezdeményezése és a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Liga,
Szalai Kálmán titkár

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Bodó Gábor kutató, Brüsszel Intézet
Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: **Bodnár Dániel** filozófus,
Tett és Védelem Liga Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki **Dr. Kovács András** szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2020 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM LIGA

1040 Brüsszel, Rue de Froissart 109.
<http://www.apleu.org>

